

Gücünü *İstanbul Okan Üniversitesi*'nden Alan

OKAN KOLEJİ

ANAOKULU | İLKOKUL | ORTAOKUL | LİSE

ANAOKULU - İLKOKUL REHBERLİK BÜLTENİ ANNE-BABA TUTUMLARI ŞUBAT 2022

www.okankoleji.com

Değerli anne babalar;

Anne-baba tutumu, anne-babanın, karşılıklı iletişim esnasında, çocuklarına yönelttikleri tutum ve davranışların bütünüdür. Anne-baba tutumunun belirleyen iki temel konu vardır. Bunlardan ilki, anne-babanın çocuğa gösterdiği "sevgi, ilgi ve yakınlık"; ikincisi de anne-babanın çocuğa çizdiği "sınırlar"dır. Anne-baba tutumları 6 genel başlık altında incelenmektedir:

- 1.Aşırı koruyucu tutum
- 2.İzin verici tutum
- 3.İlgisiz tutum
- 4.Otoriter-baskıcı tutum
- 5.Dengesiz ve kararsız tutum
- 6.Demokratik tutum

Aşırı Koruyucu Tutum

Çocuğa, yoğun biçimde ilgi ve bakım gösterilir. Bu tutumda anne-baba, çocuğunun her ihtiyacını karşılar ve çocuğun yaşının gerektirdiği davranışları kendi kendine başarmasına fırsat vermez. Aşırı koruyucu yaklaşımlar, çocuğun bağımlı bir kişilik geliştirmesine ve özgüven sorunları yaşamasına sebep olur. Bu tutum sahibi anne-babaların çocuklarında sosyal beceri sorunları ve isyankar davranışlar da gözlenmektedir.

İzin Verici Tutum

Bu tutum, çocuğa yüksek düzeyde sevgi gösterirken çocuğa fazla sınır koymamayı içerir. Anne-baba "çocuğum üzülmesin, yorulmasın" veya "kural koyarsam çocuğum beni daha az sevmeye başlar" kaygısı ile çocuğuna fazla kural koymaz. Kural koyulduğu nadir durumlarda ise kurallara uyup uymama durumunda çocuğun karşılaşacağı sonuçlar belirsizdir. Çocuktan itiraz geldiğinde de anne-baba genellikle pes etme eğilimi gösterir. Bu durum da anne-babada yetersizlik hislerine neden olmaktadır. Bu tutumdaki anne-babaların çocuklarının sorumluluk bilinci ve özdisiplini yeterince gelişmemektedir. Bu çocuklar isteklerinde doyum-suzdur ve istedikleri yapılmadığı durumlarda saldırgan davranışlara başvurabilirler.

Gücünü İstanbul Okan Üniversitesi'nden Alan

OKAN KOLEJİ

ANAOKULU | İLKOKUL | ORTAOKUL | LİSE

İlgisiz Tutum

Bu tutum, ilgisiz kalma, yeterli sevgi gösterme ve fazla kontrol etmemeyi içerir. Anne-baba, çocuğun istek ve ihtiyaçlarına karşı ilgisizdir. Çocuk hiçbir sınırlama ve yaptırımla karşılaşmamaktadır. Bu durumda çocuk, anne-babasının dikkatini çekmek için yüksek düzeyde uğraş verir. Anne-baba kendisi ile yeterince ilgilenmediği için çocuk, dışarıdan seçtiği başka kişileri kendisine model alır ve onun gibi davranışlar sergilemeye başlar. Bu gibi durumlarda çocuk çevresine zarar verici davranışlar sergilemeye başlayabilir.

Otoriter Tutum

Bu tutumda anne-baba, katı bir disiplin içinde çocuğunun her söyleneni sorgulamadan yapmasını bekler. Böyle yetişen çocuklar kuralların nedenlerini anlayamaz, içinde sürekli öfke biriktirir. Aşırı hassas, kaygılı ve boyun eğici özellikler geliştirir. Kendisini ifade etmede zorlanır, problem çözme becerileri sağlıklı biçimde gelişmez ve özgüveni düşüktür. Otoriter tutum da izin verici tutum gibi çocuklarda davranış problemleri için risk faktörüdür. Anne ve baba, disiplin kurmak adına çocuğuna sıklıkla şiddet içerikli yöntemler uygular. Çocuk da şiddeti bir problem çözme yöntemi olarak benimser ve o da gücü yettiği kişilere bunu uygular.

Dengesiz ve Kararsız Tutum

Bazı anne babalar, bir olay karşısında çocuklarına kendi dediklerini kabul ettirmek isterken, birbirinden değişik tutumlar sergiler. Örneğin; anne-baba çocuğuna söz dinletmek için önce yumuşak tonda söyler, sonra pazarlık yapmayı dener, ardından sesini yükseltir, en son da sabrı taşarak çocuğuna şiddet uygular. Sonra da suçluluk duygusu ile çocuğundan özür diler ya da ona bir hediye alır. Bu şekildeki tutum değişiklikleri çocuğun kafasında anne babanın tutarsız ve güvenilmez olduğu algısını yaratır. Sonuç olarak çocuk nasıl davranması gerektiği ile ilgili sağlıklı bir algı ve öğrenme geliştiremez. Sonuç olarak kazanan ya çocuktur, ya da anne-baba aralarındaki ilişkinin bozulması pahasına çocuğa dediğini yaptırır.

Gücünü İstanbul Okan Üniversitesi'nden Alan

OKAN KOLEJİ

ANAOKULU | İLKOKUL | ORTAOKUL | LİSE

Demokratik Tutum

Bu tutum anne ve babanın kurallar konusunda kararlı ve tutarlı davranmasını içerir. Evdeki kurallar açık, somut ve nettir. Çocuk yapabileceklerini, yapmaması gerekenleri ve neden yapmaması gerektiğini, nasıl davrandığında nasıl bir sonuçla karşılaşacağını iyi bilir. Anne-baba çocuğuna rehberlik eden pozisyonundadır ve çocuk kendisini güvende hisseder. Bu tutumla yetişen çocuklar isteklerini erteleyebilir, sorumluluk alabilir.

Bu tutumda çocuğu aşağılayıcı, reddedici, karşılıklı ilişkiyi bozan yaptırımlar uygulanmaz. Yaptırım genellikle, sevilen bir durumdan belirli bir süre çocuğu mahrum bırakma ya da davranışın olumsuz etkilerinin ortadan kaldırılması ile ilgili çocuğa sorumluluk vermedir. Anne-baba, çocuğun ihtiyaçlarına saygı gösterir, bunun için çocuğa kabul edilemez davranışa alternatif olabilecek, kabul edilebilir bir davranış önerir. Bu ortamda yetişen çocukların problem çözme becerileri gelişmiştir. Bu çocuklar işbirliği yapabilen, kendisini iyi ifade eden, özdisiplini ve özgüveni yüksek olarak yetişmektedirler.

KAYNAKÇA:

https://cdn-acikogretim.istanbul.edu.tr/auzefcontent/20_21_Guz/anne_baba_egitimi/8/index.html

Mackenzie, Robert J. (2000). *Çocuğunuza Sınır Koyma*. Ankara: HYB Yayıncılık.

Yavuzer, H. (2003). *Anne-Baba Ve Çocuk*. Remzi Kitabevi.

OKAN EĞİTİM KURUMLARI
REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK BİRİMİ

Gücünü *İstanbul Okan Üniversitesi'nden* Alan

OKAN KOLEJİ

ANAOKULU | İLKOKUL | ORTAOKUL | LİSE